Järnhälen.

Av Jack London
En roman om miljonernas makt

(Forts. fr. föreg. nr.)

VIII.

MASKINKROSSARNE

Det var just innan Ernest kom upp som kongresskandidat på socialisternas vallista, som far gav väd han brukade kalla sin "vinst- och förlustmiddag." Ernest kallade den "maskinkrossarnes middag." I verkligheten var det endast en middag för affärsmän — mindre affärsmän förstås. Jag tror knappast, att någon av dem var intresserad i något företag, vars kapitaliserande drog mera än ett par hundratusen dollars. De voro den sanna medelklassens affärsmän. Det var Owen, i firman Owen, Silverberg & Co. — en stor specerifirma med många filialer. Vi köpte alla våra specerier av dem. Det var bägge delägarne i droghandlarfirman Kowalt & Washburn och mr Asmunsen, ägare till ett större granitbrott i Contra Costa county, tillika med många dylika herrar, ägare eller delägare till mindre fabriker, mindre affärsföretag, mindre handelsfirmor — mindre kapitalister i korthet sagt.

De voro slätrakade, rätt intressanta män, och deras språk var enkelt och klart. Deras samfällda åsikt var emot bolag och truster. Deras valspråk var: "Bort med trusterna," och var och en av dem hade samma anklagelser att komma med. De ansågo, att staten borde vara ägare till sådana truster som järnvägs- och telegraftrusterna, de förordade en strängt graduerad inkomstskatt för att kunna spränga de stora förmögenheterna. Likaså förordade de som ett kommunalt botemedel municipal äganderätt av sådana allmänna nödvändighetsartiklar som vatten, gas, telefoner och spårvägar.

Särskilt intressant var mr Asmunsens berättelse angående hans vinst såsom ägare till ett stenbrott. Han bekände, att han aldrig haft någon vinst av sitt företag, och detta till trots av det oerhördå uppsvinget inom denna affärsgren sedan den stora jordbävningen i San Francisco. I sex års tid hade San Franciscos återuppbyggande pågått, och hans affärer hade fyra- och åttadubblats, men utan något resultat för honom själv.

"Järnvägen förstår sig på mina affärer litet bättre än jag gör det själv," sade han. "Den känner på centen mina driftskostnader och bestämmelserna i mina kontrakt. Vad säga ni om, att, när jag gör ett större avtal, vars bestämmelser garantera mig en god vinst, blir genast fraktkostnaden från brottet till marknadsplatsen höjd? Ingen förklaring gives. Järnvägen tar min förtjänst. I dylika fall har det aldrig lyckats mig förmå järnvägen att reducera sina fraktpriser. Så snart det däremot inträffat något, som ökat mina omkostnader, eller jag ingått kontrakt med mindre goda villkor, har jag alltid rönt tillmötesgående från järnvägens sida. Vad är resultatet? Jo, att järnvägen alltid får min vinst, antingen den är större eller mindre."

"Vad som blir över åt er av hela rörelsen, avbröt honom Ernest med en fråga, "blir väl ungefär så mycket som ni skulle ha i lön som verkmästare, om järnvägen ägde stenbrottet?"

"Alldeles så," svarade mr Asmunsen. "För endast kort tid sedan gick jag igenom mina böcker för de senaste tio åren, och jag upptäckte, att under dessa tio år hade min vinst uppgått till jämnt lika mycket, som en verkmästares lön. Järnvägen kunde precis lika väl ha ägt mitt stenbrott och betalat mig för mitt arbete."

"Men med den skillnaden," skrattade Ernest, "att järnvägen i så fall hade fått stå för riskerna, vilka ni nu nödvändigtvis har iklätt er."

"Mycket riktigt anmärkt," sade mr Asmunsen nedstämt.

Sedan Ernest lyssnat till deras tal, började han göra frågor till höger och vänster. Han började med mr Owen.

"Ni startade ju en filial till firman här i Berkeley för omkring sex månader sedan?"

"Ja," svarade mr Owen.

"Och jag har lagt märke till att tre mindre speceriaffärerr stängt sedan dess. Är er filial orsaken till det?"

Mr Owen bejakade detta med ett belåtet leende. "De hade alls inga chanser emot oss."

"Varför inte?"

"Vi hade större kapital. I en stor affär blir det alltid mindre förluster och större omsättning."

"Och er filial slukade de tre mindre affärernas kundkrets och förtjänster. Jag förstår. Men säg mig, vad har det blivit av ägarna till de där tre småaffärerna?"

"En är utkörare hos oss och de andra två har jag inte alls reda på."

Ernest vände sig nu helt plötsligt till mr Kowalt.

"Ni säljer ju en stor del varor mot rabatt,"* sade han. "Vad har det blivit av ägarna till de små drogaffärerna, som ni bringade på fall?"

"En av dem, mr Haasfurther, förestår en av våra avdelningar," blev svaret.

"Och ni drog in deras vinst i er affär?"

"Ja visst. Det är ju därför man driver handel."

"Och ni?" Ernest vände sig nu mot mr Asmunsen. "Ni är missnöjd över att järnvägen tar er förtjänst?"

Mr Asmunsen nickade.

"Ni önskar att själv erhålla vinst?"

Mr Asmunsen nickade åter:

"På andras bekostnad?"

Intet svar.

"På andras bekostnad?" upprepade Ernest.

"Det är på detta vis man gör förtjänst," svarade mr Asmundsen kort.

"Då består affärssystemet i att förtjäna på andras bekostnad och i att förhindra andra att förtjäna på er. Är det inte så?"

Ernest måste upprepa sin fråga, innan mr Asmunsen svarade, och då sade han:

"Ja, så är det, men vi ha ingenting emot att även andra förtjäna så länge det sker i måttlig utsträckning."

"Men ni har ingenting emot att själv göra stora vinster?... Eller hur?"

Mr Asmunsen gick älskvärt in på denna sin svaghet.

Det var också en annan man, en mr Calvin, en f. d. stormejeriägare, som Ernest drog in i sitt förhör.

"För någon tid sedan kämpade ni mot mjölktrusten," sade Ernest till honom. "Och nu arbetar ni för jordbruksfrågan.* Hur kommer det sig?"

"Å, jag har inte uppgivit kampen mot mjölktrusten ännu," svarade mr Calvin med ett tillräckligt stridslystet utseende. "Jag bekämpar den nu på det ena område, där det är möjligt — nämligen på politikens. För några få år sedan hade vi mejeriägare det alldeles som vi ville, ser ni."

"Men ni konkurrerade inbördes," avbröt Ernest.

"Ja, det var detta, som höllo vinsterna nere. Vi gjorde försök att organisera oss, men en del mejeriägare bröto sig alltid ut, och sedan kom mjölktrusten."

"Finansierad genom överskjutande kapital från Standard Oil."** sade Ernest.

"Ja," bekräftade mr Calvin. "Men på den tiden visste vi inte det. Deras agenter kommo över oss som med klubbor. 'Kom ni och bi feta,' var deras anbud, 'eller bliv utanför och vi svälta ut er!' De flesta av oss gingo in. De som ej gjorde det blevo utsvultna. Å, de betalade oss, för all del, till en början. Mjölkpriset gick upp med en cent per liter. En fjärdedel av denna cent gick till oss, tre fjärdedelar till trusten. Så höjdes mjölken med ännu en cent, men i denna cent fingo vi inte någon del. Våra föreställningar voro gagnlösa. Vi upptäckte, att vi blivit lurade. Slutligen fråntog man oss den första kvartscenten. Därefter började trusten svälta ut oss. Vad kunde vi göra? Vi blevo utsvultna. Sedan fanns det inga mejeriägare vidare utan bara mjölktrusten."

"Men mot dessa två cents kunde ni väl ha konkurrerat?" invände Ernest beräknande.

"Vi trodde så, och vi försökte." Mr Calvin gjorde en kort paus. "Men det gjorde alldeles slut på oss. Trusten kunde tillhandahålla mjölken till mycket billigare pris än vi. Den kunde fortfarande sälja med en knapp förtjänst, då vi redan sålde med verklig förlust. Jag förlorade femtiotusen dollars på den spekulationen. De flesta av oss gjorde konkurs.*** Mejeriägarne voro bortsopade från Förenta Staternas jord."

"På så sätt avhände trusten er era vinster," sade Ernest, och ni har ägnat er åt politiken i avsikt att på laglig väg sopa bort trusten och få tillbaka era vinster?"

Mr Calvins ansikte ljusnade. "Det är just vad jag säger i mina tal till jordbrukarne. Det är i få ord hela vår strävan."

---

* En sänkning av försäljningspriset till inköpspriset eller t. o. m. under detsamma. En stor affär kunde sälja med förlust under en längre tid än en mindre affär, och på detta vis bringa en mindre konkurrent på fall, ett mycket vanligt tillvägagångssätt på denna tid.

* Många försök gjordes vid denna tidpunkt att samla den tynande jordbrukarklassen till ett politiskt parti, vars uppgift skulle vara att spränga trusterna och bolagen genom strängare lagar. Alla dylika försök misslyckades.

** Den första framgångsrika, stora trusten — nära en generation före de andra.

*** Konkurs var en säregen institution, varigenom en person, som misslyckats i konkurrensen, kunde undgå att betala sina skulder. Avsikten härmed var att förbättra förhållandena under den ursinniga sociala kampen.

Rent att hantera. Säljes av alla Apotekare, Grocerister och Diverseaffärer.

Dr. Thomas Elektriska Olja
för människor och djur.

UTI ÖVER 60 ÅR DET POPULÄRA MEDLET FÖR HOSTA, FÖRKYLNING, VRICKNING, SÅR, SKAVSÅR, LAM RYGG, ETC.
Få det äkta PRIS 35c. överallt.

"Och ändå håller trusten mjölken billigare än de enskilda mejeriägarne kunna göra det?" svarade Ernest frågande.

"Ja visst, det måste den ju kunna genom sin överlägsna organisation och sina stora kapital."

"Det är intet tvivel om det," svarade Ernest. "Naturligtvis måste den det, och den gör det ju också."

Mr Calvin började nu ytterligare belysa sina åsikter i ett politiskt tal. En del av de andra instämde varmt i hans ord, och ett allmänt ropande av "Bort med trusterna!" följde.

"Stackars enfaldiga människor," sade Ernest till mig med låg röst. "De se klart så långt näsan räcker, men inte ett dugg längre."

Litet senare behärskade han åter samtalet och behöll på sitt karaktäristiska sätt ledningen därav under återstoden av aftonen.

"Jag har uppmärksamt lyssnat till er allesammans," började han åter. "Och jag inser klart och tydligt, att ni använda er av de gamla ortodoxa affärsmetoderna. Ni räknar med livet endast efter den förtjänst det erbjuder er. Ni ha en fast och orubblig tro på att ni skapades uteslutande för den uppgiften att skaffa er ekonomiska vinster. Men det hela har likväl ett fel. Mitt i allt ert eget vinstförvärv kommer trusten och tar förtjänsten ifrån er. Detta är en svårighet, som på visst sätt strider mot försynens avsikter, och den enda utvägen tycks er vara att krossa det som berövar er förtjänsten.

Det gjorde ingenting. Jag hörde, att det var någon som kysste Elsa i går kväll ute i förstugan, sade unga fröken i sträng och överlägsen ton till tjänsteflickan.

— Och jag hörde någon som kysste fröken inne i tamburen.

— Jå, men det var min fästman, och det gör ingenting att kyssa honom.

— Nej, det gör det nog inte. — men det var han, som kysste mej å!

"Jag har lyssnat uppmärksamt, och jag finner endast ett namn, som verkligen beteckna er. Jag skulle vilja kalla er 'maskinkrossare'! Vet ni vad en maskinkrossare är? Tillåt mig att förklara det för er. På sjuttonhundratalet vävde män och kvinnor i England tyg i vävstolar hemma i sina egna stugor. Det var ett långsamt, besvärligt och dyrbart sätt att väva; denna bytillverkning. Så infördes ångmaskinerna och de övriga arbetsbesparande maskinerna. Tusen vävstolar samlade i en stor fabrik och drivna av en centralmaskin vävde tyg mycket billigare än vad som kunde ske i bystugorna. I fabriken fanns kombination, och inför denna tynade konkurrensen. Män och kvinnor, som förut för egen räkning arbetat vid vävstolarna i hemmen, gingo nu till fabrikerna och arbetade vid vävmaskinerna, icke för sig själva utan för kapitalisterna, som voro ägare till fabrikerna. Senare fingo små barn anställning vid fabrikerna för lägre avlöning och ersatte de vuxna männen. Härigenom blev det onda tider för männen. Deras levnadsstandard sjönk. De svulto. Och de sade, att deras elände var maskinernas fel. Därför beslöto de att krossa maskinerna. De voro mycket enfaldiga och lyckades naturligtvis inte.

"Men ni ha ännu icke lärt er deras läxa. Här äro ni, ett och ett halft sekel senare, beslutna att försöka krossa maskinerna. Ni erkänna själva, att trustmaskinerna göra arbetet både bättre och billigare, än vad ni kunna. Det är av denna orsak ni ej kunna konkurrera med dem. Och ändå vill ni krossa maskinerna. Ni äro till och med mera enfaldiga än de enfaldiga engelska väverna. Och medan ni utbreda er över återupprättandet av konkurrensen, fortfara trusterna att krossa er.

"Alla och envar av er ha samma historia att berätta —konkurrensens försvinnande och ersättande av samarbetet. Ni, mr Owen förstörde konkurrensen, då er filial här i Berkeley störtade tre mindre speceriaffärer. Er metod var mera effektiv, men nu känner ni trycket av större sammanslutningar över er, trusterna, och då börjar ni ropa. Det för att ni inte själv tillhör någon trust. Om ni vore med i en stor speceritrust, sträckande sig över hela Förenta Staterna, skulle ni sjunga en annan sång, och den skulle ljuda: 'Välsignad vare trusterna!' Men nu är ni själv inte med i någon trust, och ni inser er egen affärs svaghet. Ni börjar ana ert eget slut. Ni känner, att er affär med alla sina filialer är dömd till undergång i kampen. Ni se de mäktiga intressena höja sig och bli mäktigare för var dag; ni känner deras järnhänder sänka sig över era vinster och ta en del där och en del här — järnvägstrusten, oljetrusten, koltrusten — och ni vet, att de slutligen skola krossa er, taga ifrån er den sista procenten av er lilla vinst.

"Ni är en dålig spelare, sir. Då ni svälte ut de tre småhandlarne här i Berkeley på grund av den större omfattningen av er affär, spände ni ut bröstet, talade om duglighet och företagsamhet och skickade er hustru på en tur till Europa på den vinst ni fått genom att äta upp de tre småhandlarne. Hundarne äta upp varandra och ni äter upp dem, och ni blir i er tur uppäten av de än större hundarne, och därför skäller ni. Vad jag nu säger om er är sannt med avseende på alla vid detta bord. Ni beklaga er alla. Alla kämpa ni mot er undergång, och därför beklaga ni er.

"Men när ni på detta vis beklaga er, så klarlägga ni inte situationen lika öppet, som jag nu gör det. Ni säger inte, att ni tycka om att ta förtjänsten från andra, och att ni ställa till allt detta bråk, därför att andra ta förtjänsten från er. Nej, ni äro alltför sluga till det. Ni säga någonting helt annat. Ni hålla politiska tal för småkapitalisterna, sådana som mr Calvin nyss höll. Vad var det han sade? Här är en del av hans fraser, som jag bevarat i minnet: 'Våra grundprinciper äro alldeles riktiga'! Vad detta land behöver är en återgång till de fundamentala amerikanska metoderna — fria tillfällen för alla! 'Frihetens anda, i vilken denna nation fötts'! Låtom oss återvända till våra förfäders principer.

"När han säger 'fria tillfällen för alla', så menar han fria tillfällen att skrapa ihop förtjänster, vilka tillfällen nu äro honom förmenade av de stora trusterna. Och det absurda i hela saken är, att ni upprepat de där fraserna så länge, tills ni själva tro på dem. Ni vilja ha tillfällen att plundra era medmänniskor på ert eget småaktiga sätt, men ni hypnotisera er själva med den tanken, att ni kämpa för friheten. Ni äro självska och snikna, men det magiska i era fraser kommer er att inbilla er, att ni äro patriotiska. Ert begär efter vinst, som inte är något annat än självskhet, förvandla ni till altruistisk omtanke för den lidande mänskligheten. Var nu för en gångs skull uppriktiga, medan vi äro här alldeles för oss själva. Se sanningen i ansiktet och kalla allt vid dess rätta namn."

Våra gäster sågo både upphetsiga och förargade ut och därtill ganska häpna. De voro en smula förskräckta över denne skägglöse unge man med hans straffande ord och hans förskräckliga vana att säga sanningar. Men mr Calvin svarade genast:

"Och varför inte? Varför skulle vi ej kunna återvända till de metoder våra förfäder använde, när denna republik grundlades? Ni har sagt mycket, som är sannt, mr Everhard, hur obehagligt det än kan ha varit. Men låt oss en gång tala rent ut och förkasta allt falskt sken samt acceptera sanningen sådan som mr Everhard har framställt den. Det är sannt, att vi mindre kapitalister sträva efter förtjänster, och att trusterna ta dem ifrån oss. Det är sannt, att vi vilja förstöra trusterna för att kunna behålla våra vinster. Och varför skulle vi ej kunna göra det? Varför inte? Varför inte?"

(Forts.)

Södra Sverige.

(Forts. fr. sid. 6)

Förkortat livet genom att hänga sig har hemmansägaren Olof Gustaf Johansson i Prästtorp, Norra Björke. Han var 65 år gammal och har en tid varit sjuklig och tungsint.

Västergötlands elektriska byrå i Mariestad anhåller om tillstånd att uppsätta och använda en radiomottagningsapparat för undervisnings- o. demonstrationsändamål.

I Simsjön drunknade häromdagen furiren J. Gustafsson vid Livregementets husarer i Skövde. Den omkomne var från Folkabo och 23 år gammal.

En farlig sädesinsekt har i år hemsökt vetefälten i olika trakter på Gottland. Värst har den härjat på Stafva egendom, som har omkring 200 tunnland vete, varav insekterna ödelägt ungefär hälften. D. v. s. att omkring 100 tunnland för övrigt vackert och lovande vete endast kommer att lämna halm som skörd.

Studentkuggningsaffären från Eksjö utagerad. Regeringen har den 14 aug. expedierat sitt beslut rörande ansökningen, att en lärjunge vid kommunala gymnasiet i Eksjö, som av censorerna kuggades vid vårens studentexamen, det oaktat måtte bli förklarad för student, enär kuggningen skulle ha föranletts av ett irriterande rektorsförhör på själva examensdagen. Regeringsbeslutet innehåller kort och gott, att regeringen icke funnit skäl bifalla ansökningen.

En ödesdiger broderträta. Vävare Andersson från Borås ljöt den 11 aug. döden vid en kontrovers med sin bror bageriarbetare Gustaf Andersson. Av polisutredningen har framkommit, att Karl Andersson, som på eftermiddagen förtärt en del sprit, på kvällen kommit till sin broder och begärt att få låna pengar, och då detta nekades honom övergått till handgripligheter. Brodern Gustaf hade då stött honom ifrån sig, varvid Andersson fallit i marken och blivit liggande medvetslöös. Han fördes senare till lasarettet, där man endast kunde konstatera att döden inträtt. Den omkomne var född 1900, och brodern Gustaf, som anhållits, 1885.

Till Mobackens skola i Agnetorp har den för en tid sedan avlidna småskolelärarinnan Maria Lager donerat 1,000 kronor, varav avkastningen skall användas till fattiga barns beklädnad.

70 år fyllde den 11 aug. en av Karlskrona stads mera kända borgare, byggmästare A. Zakrisson. Jubilaren föddes i Listerby församling. Vid 33 års ålder slog han sig ned som egen byggmästare i Karlskrona, där nu en hel rad av byggnader minna om hans långvariga verksamhet i samhället.

Vid Rödeby station fann man häromdagen på järnvägsspåret en växelspak, tydligen ditlagd i syfte att tillfoga morgontåget urspåring eller annan skada. Järnvägsförvaltningen har utlovat 100 kr. i belöning till den person, som kan leda i bevis, vem som förovat nidingsdådet.

Nya världsrekord. I ett telegram från London har meddelats, att den svenske simmaren Arne Borg vid tävlingar i Göteborg satt nytt världsrekord på 880 yard. Hans tid var 11 min. 8½ sek. Världsrekordet var förut 11 min. 24 1-5 sek. och innehades av amerikanen Norman Ross.

Vid ett dansgille den 12 aug. i Bytaremåla uppstod slagsmål mellanu två personer, varvid den ene av dem, Olof Håkansson från Hemmingsmåla, fick ett så hårt slag i nacken, att han blev liggande sanslös i flera timmar. Han infördes till Karlshamns lasarett, där svåra skador konstaterades.

Löjtnant Krook satte ett världsrekord i höjdflygning? Ett nytt världsrekord i höjdflygning med hydroaeroplan har av allt att döma satts vid flygtävlingarna i Göteborg, i det löjtnant Bo Krooks första pris i höjdflygning i sjöklassen för 6,649 meter torde innebära ett hittills ouppnått resultat. Något världsrekord är för närvarande icke officiellt fastslaget, men en prestation är under prövning, som dock stannar ett tusental meter under hr Krooks.

En levnadsrött. Då uppgående snälltåget den 12 aug. passerade vägövergången vid Flantenbergs Hytta, kastade sig arbetaren Hjalmar Karlsson från Flantenberg framför tåget och massakrerades till döds. K. hade förut yttrat leda vid livet och ett par gånger sökt taga sig av daga: ena gången genom att kasta sig framför ett tåg och den andra genom att hoppa i sjön, men båda gångerna har han räddats. Han har därför under den senaste tiden bevakats men lyckades fly från sin väktare. Orsaken till självmordet torde vara långvarig arbetslöshet och psykisk depression. Karlsson var i 30-årsåldern.

En misslyckad kupp med en sparbanksbok. Eldaren A. Nilsson från Hälsingborg har den 9 aug. häktats för försök att å annans sparbanksbok uttaga en större penningsumma. Han hade kommit över sparbanksboken på det sättet, att han, då han på posten efterfrågade värdepost till Kalmar under adress A. Nilsson, blivit upplyst om att en sparbanksbok anlänt under denna adress. Trots att han själv visste, att han icke var adressaten, utkvitterade han värdeförsändelsen, men då han ett par dagar därefter skulle uttaga ett större belopp på boken, bar det sig icke bättre, än att den verklige ägaren befann sig på postkontoret. Nilsson har föut varit straffad för femte resan stöld.

Ett fall till döds. En olyckshändelse, som slutade med döden, timade nyligen, i det att skräddarmästaren Viktor G. Amundsson i Mällilla i mörkret råkade falla nedför trapporna, som leda upp till hans bostad, varvid han spräckte huvudskålen och avled efter tre timmar. A., som är bosatt hos sin dotter, skulle på natten gå ned efter någon sak och råkade då falla nedför trapporna med ovannämnda sorgliga påföljd. Man antager, att han träffats av hjärtslag. Den så hastigt bortgångne var bördig från Kisa, där han idkat skräddarirörelse, men har under flera år varit bosatt hos sin dotter och måg, järnvägsarbetaren Hedlund. Den avlidne var trots sina 75 år i full verksamhet och var känd såsom en skicklig skräddare.

Föll till döds på lien. Då den 13 aug. arrendatorn A. L. Andersson i Hörtingsås, Ingatorp, skulle stiga över en gårdesgård, bar det sig ej bättre, än att han föll rakt på en lie, som han bar med sig. Lien trängde in i bröstet och gick ut genom ryggen, varvid ett revben avskars och ena lungan blev svårt skadad. Blodet formligen forsade fram, och blodförusten blev därför så stor, att A. ej kunde taga sig hem. Han varseblevs emellertid snart, och nödiga anstalter vidtogos genast för hans inforslande till Eksjö lasarett. Han avled emellertid strax efter ankomsten dit. Den på ett så sorgligt sätt omkomne var född 1883 och således 40 år gammal. Han beskrives såsom en stillsam och skötsam man, som förskaffat sig många vänner under den korta tid han varit bosatt i Hörtingsås. Som närmast sörjande stå maka och två barn.

Blodsdramat i Sigtuna. Fostermodern i Sigtuna, som försökte döda sitt fosterbarn och sig själv, då föräldrarna ville taga det tillbaka, blev som bekant av Sigtuna rådhusrätt dömd till sex års straffarbete och lika många års påföljd. Hennes rättegångsbiträde advokat Henry Ruben, som ansåg, att klienten vid brottets förövande icke varit fullt tillräknelig, vädjade förgäves till domstolen om lindrigast möjliga straff. Fru Hilma Berlin — brottslingens namn — ansågs ha gjort sig skyldig till uppsåtligt mordförsök och dömdes i enlighet med denna uppfattning. Dock reserverade sig en av rådmännen, som ville fälla en mildare dom. Det är nu bestämt, att utslaget skall överklagas i högre instans. Enligt Stockholms-Tidningen har den häktades rättegångsbiträdé vid underrätten, advokaten Ruben i Stockholm, av länsstyrelsen förordnats att vara fru Berlin behjälplig med anförande av besvär hos Svea hovrätt. Besvärsinlagan torde komma att ingivas snarast möjligt, och i den kommer advokat Ruben att framställa yrkande på en undersökning av fru Berlins sinnesbeskaffenhet. Han vill göra gällande, att en tillfällig sinnespsykos förelegat vid brottets begående, och att svaranden på grund härav har varit urståndsatt att bedöma den allvarliga innebörden av den hemska gärningen. I varje fall anser han, att straffet bör utmätas enligt de lagbestämmelser för mordförsök, som tala om brott, av vilket ingen eller ringa skada följt, då det våldförda fosterbarnet nu är fullt återställt till hälsan. Fru Berlin har nu överförts till länsfängelset i Växiö, där fängelse- och hospitalsläkaren är en och samma person. Därest kravet på en psykiatrisk undersökning bifalles av hovrätten, behöver den dömda för den skull icke återigen förflyttas.

BLUE RIBBON TEA

Den fina kvaliten av BLUE RIBBON TE är resultatet av erfarenhet förenat med uppriktig önskan att tillverka bästa möjliga.

När nu affärsförhållandena äro mer normala, är kvaliteen av BLUE RIBBON TE bättre än någonsin. FÖRSÖK DET.

SVENSKA CANADA-TIDNINGENS UPPLYSNINGSBYRÅ

giver GRATIS upplysningar om förhållandena för farmarbetare, hantverks- och industriarbetare, arbetsförtjänster, lediga platser, platser som önskas, land till salu, priser på land, fritt homestead land etc., etc.

Förfrågningar från Sverige och Förenta Staterna besvaras av

SVENSKA CANADA-TIDNINGENS UPPLYSNINGSBYRÅ
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

ETT LAND MED 4-TIMMARS-ARBETSDAG

En författare Brage Engedohl skildrar ett besök i den lilla republiken San Marino. San Marinaren, skriver han, är lycklig. Han lever ett enkelt, osammansatt liv, utan större bekymmer, utan några äregiriga drömmar, utan några besvikelser — alldeles som hans förfäder gjort före honom. Han födes, gifter sig, dör — det är allt. Hans regering skaffar honom arbete, och finns det intet sådant att tillgå, skaffar den honom ändå livsuppehälle. Och hans regering är världens mest oegennyttiga regering, den kräver inga skatter av honom, ingen militärtjänst, och vore det inte för ordningens skull, skulle den säkert ej kräva något arbete heller.

Ty anskaffandet av arbete åt befolkningen är egentligen regeringens största bekymmer. Det finns i själva verket alls ingenting att göra i hela landet. Bönderna ha ju självfallet sitt säsongarbete, som dock med San Marinos fruktbara jord och idealiska klimatförhållanden blir mest ett nöje, men större delen av befolkningen bor i städerna. Och det finns ingen industri, ej ens någon sådan av enklaste art. Men folket måste leva, och därtill fordras pengar av regeringen, och för att det ej skall se för illa ut, måste folket arbeta åt regeringen härför.

Nästan alla invånare på San Marino äro statsanställda — det finns en oändlig massa statstjänare. Ungefär hälften av de statsanställda ha till uppgift att hitta på arbete åt den andra hälften. De förra ha den arbetsammaste uppgiften! Och ändå hitta de sällan på något nytt — det blir som förut, makadamkrossning, gaturenhållninz, byggande av vägar, broar, promenader, skolor och kommunala palats. Därför är allting snyggt och präktigt i republiken, och om det nu också finnes en del vägar, som ingen går på, och en del palats, som ingen bebor, så se de i alla fall bra ut.

I andra länder har det länge kämpats för erhållande av åttatimmarsarbetsdag. Så har ingalunda varit fallet i San Marino. Där nöjer man sig med fyra timmar. Längre får ingen arbeta. Ty eljest skulle arbetet gå alldeles för hastigt. Den som nödvändigt vill arbeta mera, får emigrera. Emigrationen förekommer verkligen — en del människor äro ju så besynnerliga — men emigranterna lära undantagslöst förr eller senare återkomma.

Man har icke sällan utan skäl undrat, var regeringen får pengar att betala de utförda arbetena med. San Marinos finanser ha alltid varit goda — hur kunna de vara det?

För att få klarhet i denna sak vände sig författaren till "il capitano reggenti," republikens högste befattningsinnehavare, och denne meddelade, att huvudsaken av republikens statsinkomster kommer från Italien. De italienska statsmonopolen äro monopoliserade också hos oss, sade han, och därför betalar Italien oss årligen en avsevärd tribut. Skulle vi här i republiken börja med egna tillverkningar av t. ex. tobak, skulle detta medföra en direkt förlust för Italiens export, dels nödvändiggöra en dyrbar gränsbevakning mot smuggling. Det är en ren affär för Italien.

Danska Wienerbröd och Skorpor
tillverkade i Winnipeg i ett skandinaviskt bageri av en skandinav. Endast bästa ingredienser brukade. Besök mitt bageri vid besök i staden. Skriv eller telefonera efter mina priser. Prompt expediering.
Skuli G. Bjarnason's Bakery
631 Sargent Ave., Winnipeg, Man.
TELEFON A5638

EMIL LÖVENDAHL
Svensk urmakare
Expert reperation av klockor. Orders från landsorten expedieras omsergsfullt.
500 Talbot Ave., Elmwood
Winnipeg, Man.

Doyle, Costigan & Co.
Advokater, juridiska ombud, notarier, etc.
Telefon A1613.
845 Somerset Bldg., Portage Ave.
Winnipeg, Man.